



У III кварталі 2024 року надалі зростали чисті гривневі кредити бізнесу та населенню – уже понад рік поспіль. Цьому сприяло подальше зниження ставок за позиками суб'єктам господарювання, яке, однак, уповільнилося. Дедалі більшими ставали інвестиції банків в ОВДП, натомість роль депозитних сертифікатів НБУ знову скоротилася. У вересні відновився приплив гривневих коштів від населення. Натомість зростання коштів бізнесу призупинилося. Висока операційна ефективність та незначні відрахування в резерви зумовлювали незмінно високу прибутковість сектору. Це, разом зі високим наявним запасом капіталу дало змогу банкам успішно перейти на трирівневу структуру капіталу та нові нормативи його достатності. Рівень достатності капіталу банків за несприятливого сценарію покликана визначити запланована на 2025 рік оцінка стійкості банків.

Структура сектору

У III кварталі 2024 року в Україні надалі працювало 62 банки. У вересні невеликий Мотор-Банк (0.02% активів сектору) перекласифіковано з категорії приватних до групи державних внаслідок рішення суду про передачу державі активів підсанкційної особи – колишнього власника банку. Хоча державних банків стало сім, частка їхніх чистих активів збереглася на рівні 53.3%, а в коштах населення навіть дещо зменшилася (на 0.7 в. п.), до 63.4%, передусім через активніше залучення коштів приватними та іноземними банками.

Активи

За III квартал обсяг чистих активів платоспроможних банків зріс на 1.8%, з них на 0.5 в. п. завдяки курсовій переоцінці. Насамперед зросли вкладення банків в ОВДП – на 8.9% кв/кв (+39% р/р). Натомість третій квартал поспіль скорочуються обсяги депозитних сертифікатів НБУ, за III квартал – на 8.4%. Обсяги коштів банків на рахунках в НБУ та коррахунках в інших банках за квартал знизилася на 5.9%. Водночас чистий кредитний портфель клієнтам стабільно зростає, як за обсягами – на 6.8% кв/кв та на 22.4 р/р, так і за часткою в структурі чистих активів сектору – на 1.2 в. п. кв/кв та на 0.5 в. п. р/р відповідно.

Нарощення чистого гривневого кредитного портфеля бізнесу триває: за III квартал він зріс на 6.9% (+22.9% р/р). Обсяги чистих гривневих кредитів МСП збільшилися на 7.9 кв/кв та на 28.0% р/р, традиційно випереджаючи приріст обсягів кредитів великому бізнесу. Відповідно зросла і частка кредитів МСП у чистому портфелі гривневих кредитів бізнесу – ще на 0.5 в. п. (на 2.4 в. п. за рік), до 60%. Нарощували обсяги чистих гривневих корпоративних кредитів банки всіх груп, найшвидше – приватні: +9.2% кв/кв та +36.1% р/р. Упродовж кварталу кредити як за обсягами, так і за темпами найбільше зросли у клієнтів в оптовій торгівлі та агросекторі.

Чистий корпоративний кредитний портфель в іноземній валюті збільшився на 2.3% у доларовому еквіваленті за III квартал передусім в іноземних банках (-4.6% р/р).

Подальше поліпшення умов кредитування, зокрема стабілізація відсоткових ставок, сприяє жвавішому кредитуванню і збільшенню питомої ваги несубсидійованих кредитів. Частка позик, наданих за програмою “Доступні кредити 5-7-9%”, у гривневому працюючому валовому портфелі знизилася на 2 в. п. за квартал до близько 34%.

Чистий гривневий роздрібний кредитний портфель зростав упродовж III кварталу, а його обсяги перевищили показники до повномасштабного вторгнення. Приріст становив 9.7% кв/кв та 40.7% р/р. У портфелі надалі домінують незабезпечені позики, конкуренція у незабезпеченому кредитуванні дещо посилилася, адже частка двох банків – беззаперечних лідерів за обсягами кредитів – дещо знизилася. Темп приросту іпотеки трохи сповільнився порівняно з попередніми періодами – 10.8% за III квартал, близько 85% р/р. Майже все іпотечне кредитування надалі відбувається за державною програмою “еОселя”, валовий портфель якої у III кварталі збільшився на 3.5 млрд грн – 21.3 млрд грн. Частка кредитів на нерухомість зросла до 13.4% від чистого гривневого роздрібного кредитного портфеля.

Якість кредитного портфеля поліпшується вже понад рік. Частка непрацюючих кредитів (NPL) зменшилася до 32.3% – на 2.2 в. п. за III квартал та на 5.5 в. п. за рік. Частка NPL надалі скорочується по всій банківській системі, найактивніше – у державних банках. Рушієм зниження цього показника для установ з державним та іноземним капіталом залишається нарощення обсягів нових кредитів та списання NPL. Водночас для приватних банків зменшення частки NPL відбувалося виключно внаслідок нового кредитування. Показник NPL для бізнесу зменшився до 40.7%: на 1.6 в. п. кв/кв. Для фізосіб він скоротився ще помітніше – на 2.0 в. п. кв/кв, до 17.6%. Лише близько 5% корпоративних позичальників зазнали дефолту за гривневими кредитами упродовж останніх 12 місяців до жовтня – це співмірно з періодами макроекономічної стабільності.

Фондування

У III кварталі зобов'язання банків надалі зростали: на 0.6% за рахунок приросту коштів населення, заборгованості за податками та коштами в розрахунках. Частка коштів клієнтів у структурі фондування трохи знизилася, до 92.2%, передусім внаслідок скорочення коштів бізнесу. Залишки кредитів рефінансування НБУ практично незмінні – 1.6 млрд грн у портфелі 4 невеликих банків. У II кварталі зовнішній борг сектору зріс на 0.2% кв/кв, однак залишившись на рівні близько 1.6 млрд дол.

Обсяги гривневих коштів фізичних осіб у банках за квартал зросли на 1.2% (+15.4% р/р) за рахунок приросту у вересні. Загалом темп зростання коштів уповільнився відносно попереднього кварталу. Строкові депозити фізосіб у гривні зросли незначно, на 0.4% за квартал, найбільше у приватних банках – 1.6% кв/кв. Зменшення строкових депозитів у липні та серпні компенсовано їх зростанням у вересні на 0.7%. Завдяки швидшому зростанню залишків на поточних рахунках, частка строкових коштів у гривні надалі знизилася – 0.3 в. п. до 34.3%. Кошти населення в іноземній валюті зросли на 2.3% (+6.0% р/р) передусім завдяки збільшенню залишків на поточних рахунках. Строкові депозити у валюті також відновили зростання на 0.6% за квартал (-5.1% р/р). Рівень доларизації вкладів клієнтів зріс на 0.5 в. п. до 33.1%, найбільше внаслідок послаблення курсу гривні.

Кошти бізнесу у гривні дещо зменшилися, вперше з I кварталу 2022 року, на -1.4% кв/кв, хоча зростання в річному вимірі тривало – на 20.2%. Скорочення відбулося в усіх груп банків, крім приватних, внаслідок сплати податків та зростання інших витрат корпорацій. Обсяги валютних коштів бізнесу також знизилася – на 1.5% за квартал (+9.6% р/р), передусім через сплату дивідендів. Обсяги валютних коштів бізнесу скоротилися в іноземних та приватних банків та незначно зросли у державних.

Процентні ставки

У III кварталі облікова ставка НБУ зберігалася на рівні 13.0% річних, як і ставка за депозитними сертифікатами "овернай". Ставка за тримісячними депозитними сертифікатами НБУ знизилася до 15.5% річних. Водночас у вересні НБУ підвищив вимоги до обов'язкового резервування коштів на поточних рахунках. У цілому зниження ставок за коштами населення незначно уповільнилося. За новими гривневими угодами (включно з коштами на вимогу) ставка за квартал знизилася на 0.6 в. п. до 9.6% річних; за річними вкладами фізичних осіб за показником UIRD – на 0.3 в. п. до 12.9% річних. Спред між 12-місячними та 3-місячними депозитами вже понад рік залишається мізерним. Ставки за залученими коштами бізнесу дещо знизилася впродовж липня-серпня та повернулися до 8.5% річних у вересні.

Ринкові ставки за гривневими кредитами стабілізувалися: для бізнесу – близько 15% річних, для населення – дещо нижче 28% річних. Ставки за новими кредитами великим підприємствам залишалися нижчими, ніж для МСП.

Фінансові результати та капітал

У III кварталі сектор зберіг високу операційну ефективність та низькі відрахування до резервів. Завдяки

цьому банки отримали 38.6 млрд грн прибутку за квартал. Це, однак, на 1.2% нижче ніж у попередньому кварталі (-8.6% р/р). Майже половину прибутку сектору забезпечив Приватбанк. Збитковими були 15 малих банків (проти восьми у II кварталі) із сукупним збитком 0.3 млрд грн.

Чистий процентний дохід залишався основним джерелом прибутку, попри те, що дохідність активів банків знизилася. Передусім дохідність депозитних сертифікатів НБУ надалі зменшувалася, зокрема через зниження ставки за тримісячними інструментами. Відповідно на 2.5 в. п. скоротилася частка цих доходів у процентних доходах, до 19.1%. Дохідність ОВДП та кредитів фізичним особам дещо зросла, а дохідність кредитів суб'єктам господарювання залишилася сталою. Водночас вартість зобов'язань банків знижувалася швидше за дохідність активів. Тож процентна маржа дещо зросла – до 7.6%.

Чистий комісійний дохід суттєво зріс – на 3.7% кв/кв та на 25.6% р/р. Водночас його місячна динаміка була нестабільною, а обсяги все ще меншими, ніж до повномасштабної війни. Прибуток від операцій купівлі-продажу валюти за квартал незначно зменшився, його частка в операційному доході була 5.5%. Ще 9.1% операційного доходу сформував позитивний результат переоцінки ОВДП.

За квартал суттєво зросли всі основні складові операційних витрат, сукупно – на 7.4% кв/кв та 31.7% р/р. Співвідношення операційних витрат і операційного доходу (CIR) становило 37.9% порівняно з 37.1% у попередньому кварталі та 33.0% у III кварталі 2023 року. Операційно збитковими за квартал були 10 банків.

Прибуток та достатній перехідний період дали змогу банкам безболісно перейти до нових нормативів достатності капіталу. На кінець III кварталу жоден банк не порушував мінімальних вимог. Достатність капіталу 1 рівня у секторі становила 15.7%, регулятивного – 16.2%.

Перспективи та ризики

Викликом для банків може стати набрання чинності законодавчими змінами, які передбачають повторне підвищення ставки податку на прибуток для банків до 50% за 2024 рік. Це потребуватиме коригування бізнес-планів низки банків, деякі повинні будуть переглянути програми капіталізації, складені за результатами оцінки стійкості в 2023 році. Проте прибутковість забезпечить здатність цих фінустанов накопичити необхідні запаси капіталу надалі.

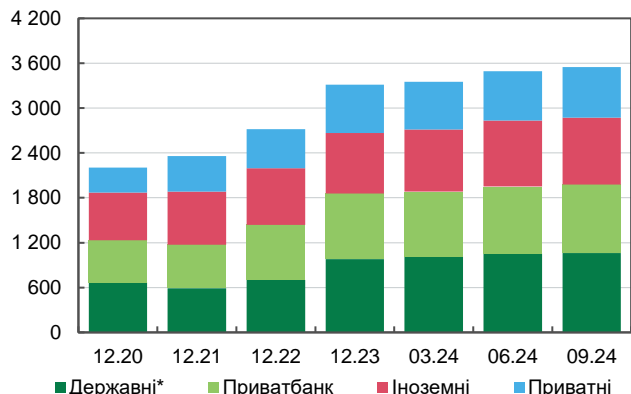
Умови кредитування надалі поліпшуватиме поетапна реалізація Стратегії з розвитку кредитування, завдяки якій вже стали доступнішими енергокредити. Одним з наступних пріоритетів стануть заходи зі зниження рівня непрацюючих кредитів у секторі.

Наступного року НБУ повертається до звичної оцінки стійкості банківської системи, включно зі стрестуванням за несприятливим сценарієм. Банки повинні будуть забезпечити належний рівень капіталу до кінця 2025 року. Найближчим часом будуть затверджені підходи до перевірки якості активів, яка здійснюватиметься зовнішніми аудиторами.

Структура сектору

Обсяг загальних активів банків у III кварталі збільшився на 1.6%, з них на 0.4 в. п. – через курсову переоцінку. Кількість працюючих банків за квартал не змінилася, проте Мотор-Банк (0.02% від загальних активів сектору) було перекласифіковано з категорії приватних до групи державних. Перекласифікація не справила помітного впливу на сектор.

Графік 1. Загальні активи банків, млрд грн



На кінець кварталу з урахуванням коригуючих проводок. Платоспроможні банки поділено на групи згідно з класифікацією у відповідному звітному періоді.

* Тут і далі Мотор-Банк віднесено до групи державних у вересні 2024 року.

Таблиця 1. Кількість банків

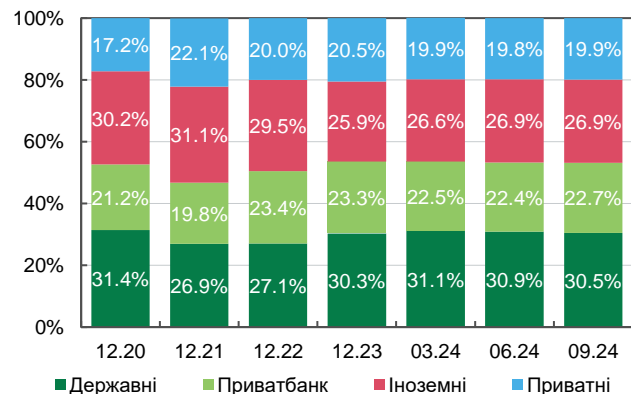
	2020	2021	2022	2023	I.24	II.24	III.24
Платоспроможні	73	71	67	63	63	62	62
Зміна	-2	-2	-4	-4	0	-1	0
Державні, у т. ч. Приватбанк	5	4	4	5	6	6	7
Зміна	0	-1	0	+1	+1	0	+1*
Іноземні	20	20	16	14	14	14	14
Зміна	0	0	-4	-2	0	0	0
Приватні	48	47	47	44	43	42	41
Зміна	-2	-1	0	-3	-1	-1	-1*

Кількість наведено на кінець відповідного періоду.

* Мотор-Банк віднесено до групи державних у вересні 2024 року.

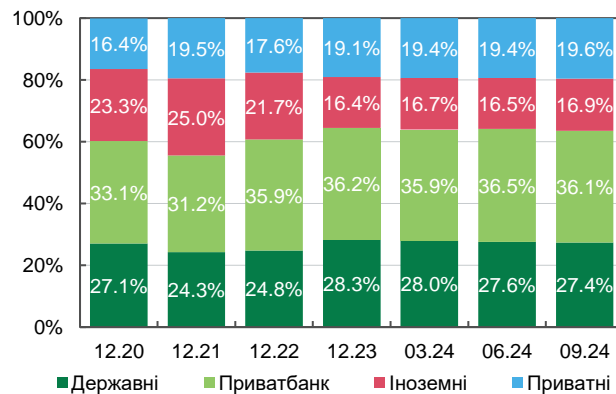
У III кварталі частка державних банків у чистих активах сектору збереглася на рівні 53.3%. Водночас їхня частка в коштах населення зменшилася на 0.7 в. п. до 63.4%, насамперед внаслідок активнішого залучення депозитів банками з приватним та іноземним капіталом.

Графік 2. Розподіл чистих активів за групами банків



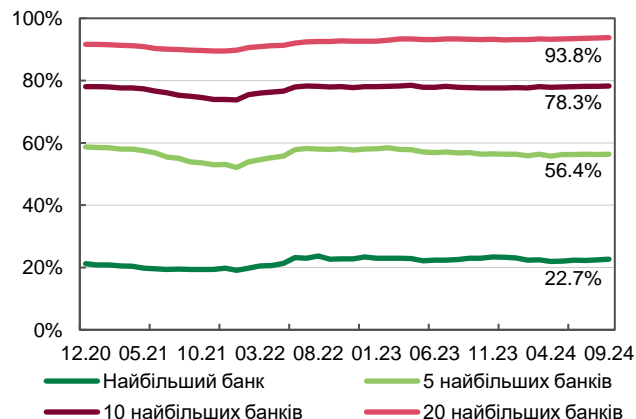
На кінець кварталу з урахуванням коригуючих проводок.

Графік 3. Розподіл коштів фізичних осіб за групами банків

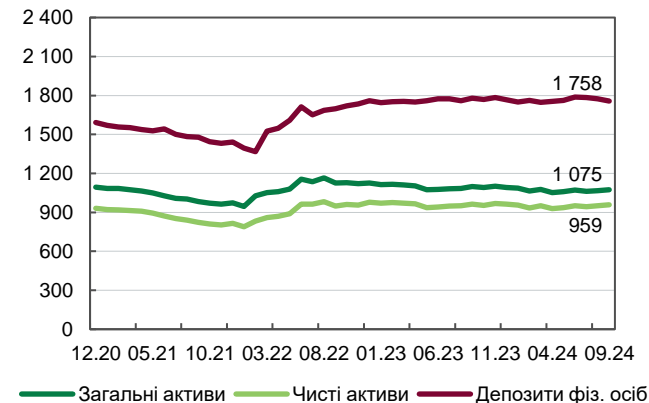


Упродовж III кварталу частка чистих активів 20 найбільших банків дещо зросла (на 0.3 в. п.). Натомість рівень концентрації сектору за депозитами фізичних осіб знизився на 1.7% кв/кв.

Графік 4. Частка найбільших банків у чистих активах сектору



Графік 5. Рівень концентрації сектору за показником ННІ*

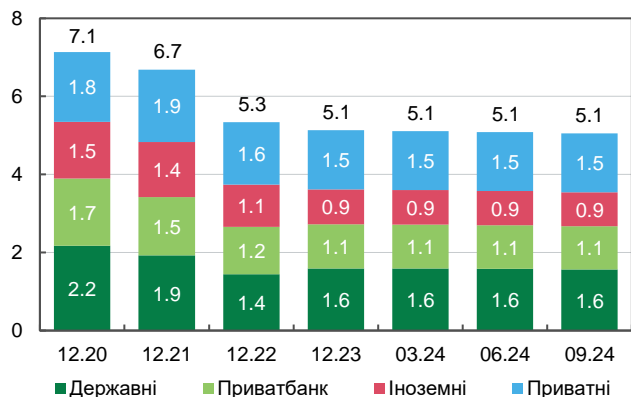


Індекс Херфіндаля – Хіршмана (ННІ) — індикатор концентрації на банківському ринку. Розраховується як сума квадратів часток окремих банків у загальному обсязі. Може набувати значень від 0 до 10 000 (до 1 000 – ринок є слабо концентрованим). Депозити фізичних осіб включають ощадні сертифікати.

Банківська інфраструктура та платіжні операції

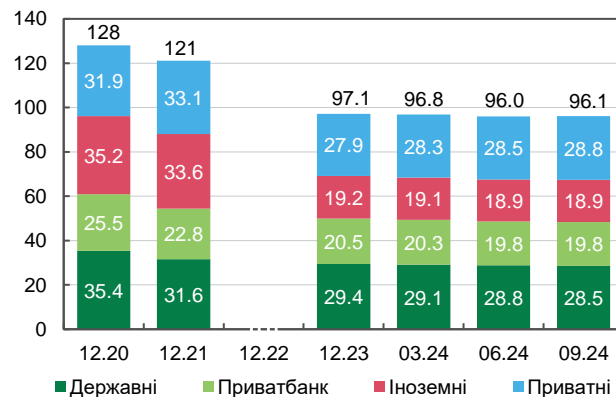
У III кварталі мережа структурних підрозділів банків незначно скоротилася. Найбільше відділень закрили державні банки та Приватбанк. Найпомітніше мережа скоротилася у Донецькій області та місті Києві. Упродовж кварталу облікова чисельність штатних працівників у цілому не змінилася: скоротилася у державних банках, але зростає у приватних.

Графік 6. Кількість структурних підрозділів банків*, тис. од.



* Відокремлені структурні підрозділи й головні офіси.

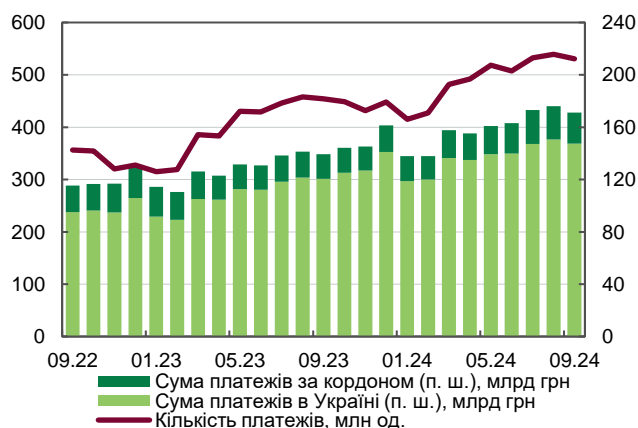
Графік 7. Облікова чисельність штатних працівників банків*, тис. осіб



* 3 І кв. 2022 року по III кв. 2023 року статистичні дані не збиралися.

Обсяги платежів картками в магазинах і далі зростають темпом понад 20% на рік як в Україні, так і за кордоном.

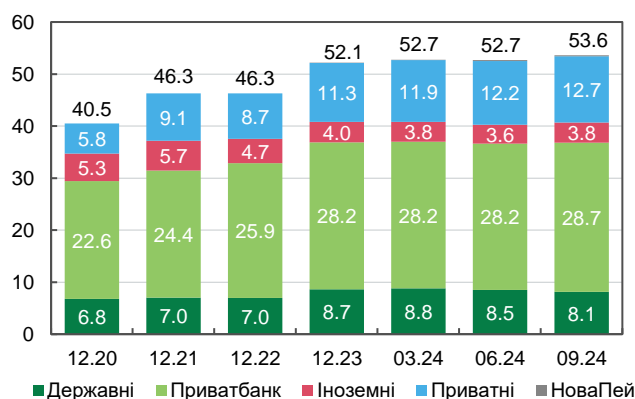
Графік 8. Розрахунки платіжними картками* в торговельній мережі



* Електронні платіжні засоби, що емітовані українськими фінансовими установами.

У III кварталі кількість активних платіжних карток збільшилася в усіх банках, крім державних. Найбільше зростання відбулося в Приватбанку й приватних банках. Кількість активних карток єдиного небанку-емітента – компанії НоваПей і далі зростала.

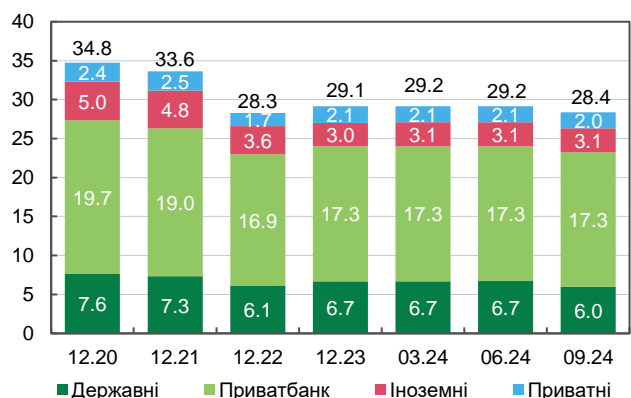
Графік 9. Кількість активних платіжних карток за групами фінустанов*, млн од.



* Станом на 1 жовтня 2024 року НоваПей має 212.2 тис. активних платіжних карток.

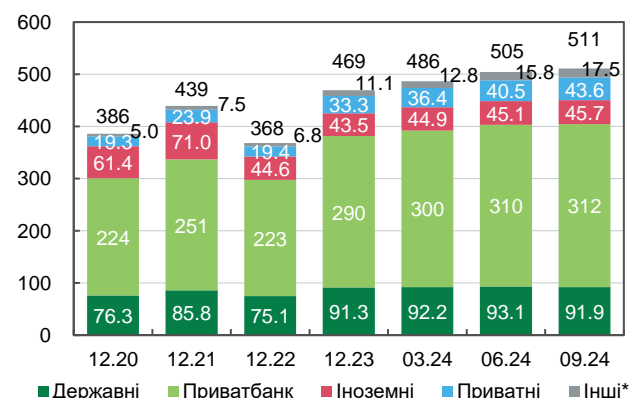
Мережа POS-терміналів надалі зростала. Однак у липні – вересні збільшення кількості терміналів було невеликим порівняно з попередніми кварталами. Державні банки навіть дещо скоротили свою мережу, вперше з I кварталу 2023 року. Лідерами приросту стали приватні банки та Приватбанк (+3.1 тис. та +2.5 тис. відповідно). НоваПей збільшила мережу POS-терміналів на 1.9 тисячі. Державні банки скоротили мережу власних банкоматів.

Графік 10. Кількість банкоматів* банків, тис. од.



* Кількість банківських пристроїв самообслуговування (банкомати, депозитні банкомати, програмно-технічні комплекси самообслуговування).

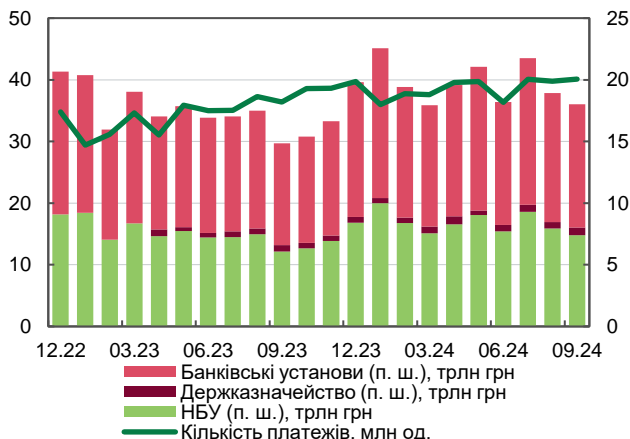
Графік 11. Кількість платіжних терміналів (POS), тис. од.



* До 1 жовтня 2023 року дані Укрпошти, після – Укрпошта та НоваПей.

Кількість трансакцій у СЕП зросла на 10% р/р. На платежі держави припадало близько 44%.

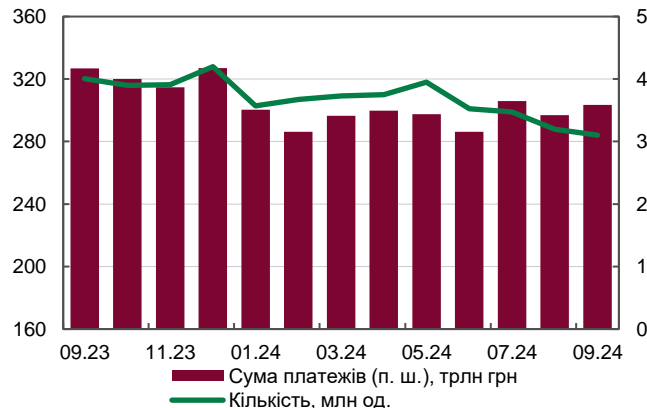
Графік 12. Обсяги платежів у Системі електронних платежів (СЕП)



З 1 квітня 2023 року запрацювало нове покоління СЕП-4 (24/7) на базі міжнародного стандарту ISO20022

Кількість кредитових трансферів банків* у середині країни дещо скоротилася.

Графік 13. Платіжні операції в межах України, які ініційовані із застосуванням кредитового* трансферу (усіма клієнтами)

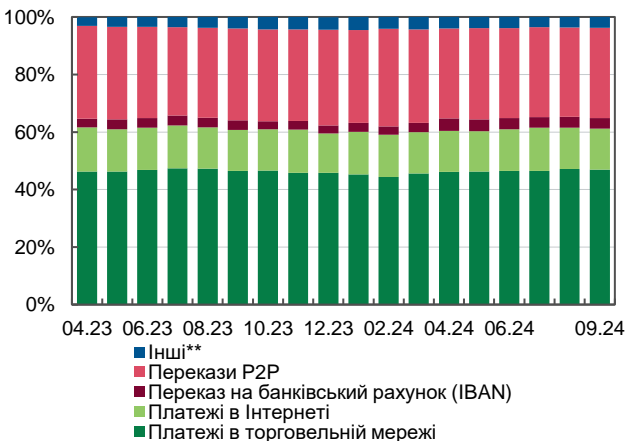


Збір статистичних даних розпочато з середини 2023 року.

* Включають усі перекази на банківський рахунок з реквізитами IBAN, крім примусового списання коштів, переказів з карти на карту, переказів, що ініційовані готівковими коштами, та переказів, що здійснені в інших платіжних системах, ніж СЕП НБУ.

Співвідношення між видами карткових трансакцій суттєво не змінюється впродовж останніх півтора року. Перекази на інші картки становлять близько третини операцій.

Графік 14. Структура безготівкових операцій з платіжними картками*

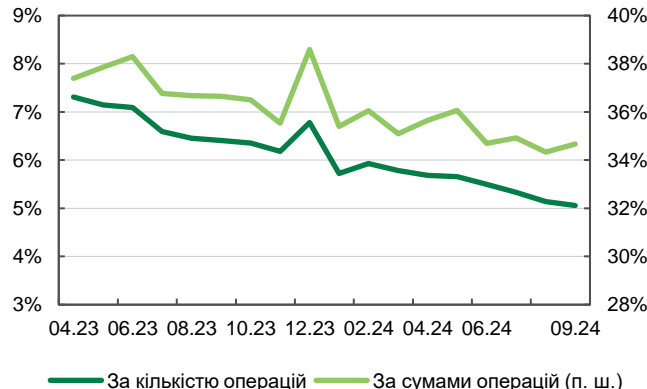


У квітні 2023 року окремі надавачі платіжних послуг переглянули показники щомісячної звітності, що суттєво змінило розподіл даних про платіжні операції.

* За еквайрингу електронних платіжних засобів, що емітовані в Україні. ** Перекази в АТМ/ПТКС (програмно-технічних комплексів самообслуговування, квазі-готівка).

Зняття готівки з платіжних карток стає дедалі менш популярним. За кількістю це лише кожна двадцята операція.

Графік 15. Частка зняття готівки в карткових операціях



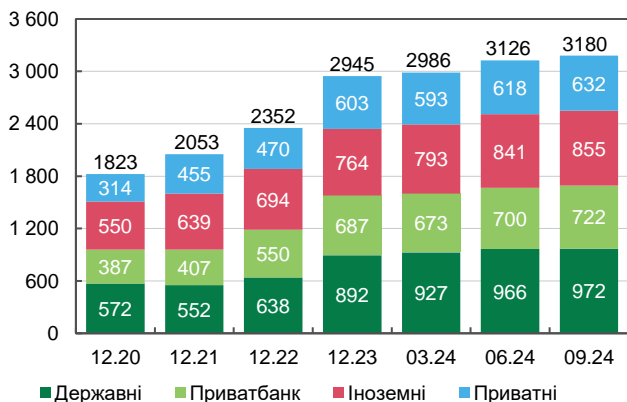
У квітні 2023 року окремі надавачі платіжних послуг переглянули показники щомісячної звітності, що суттєво змінило розподіл даних про платіжні операції.

* За електронними платіжними засобами, що емітовані в Україні.

АКТИВИ

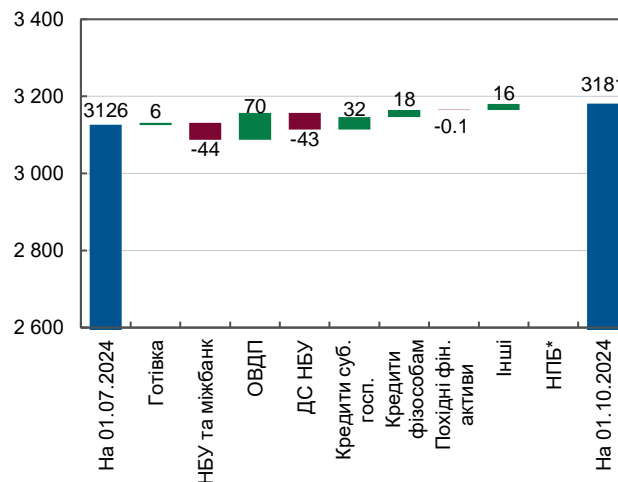
Упродовж III кварталу обсяг чистих активів банків зріс на 1.8%, з них на 0.5 в. п. через курсову переоцінку. Приріст наявний переважно завдяки збільшенню обсягів вкладень банків в ОВДП на 8.9% кв/кв (на 39% р/р). Натомість обсяги депозитних сертифікатів НБУ третій квартал поспіль скорочуються, насамперед – у великих банках. Обсяг кредитного портфеля клієнтам зріс на 6.8% кв/кв та на 22.4 р/р.

Графік 16. Чисті активи за групами банків, млрд грн



На кінець кварталу з урахуванням коригуючих проводок.

Графік 17. Зміна чистих активів за складовими в III кварталі 2024 року, млрд грн

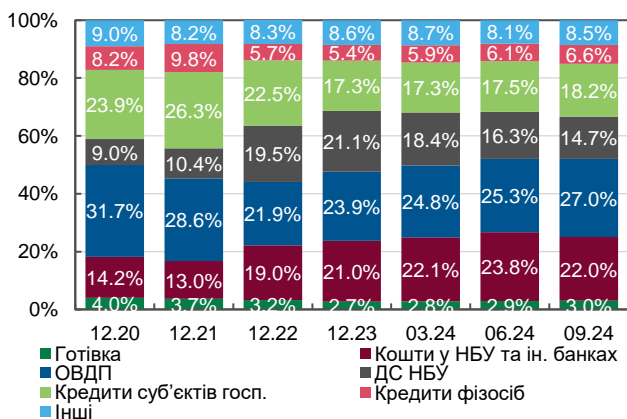


На кінець кварталу з урахуванням коригуючих проводок.

* НПБ – неплатоспроможні банки.

Обсяги валових гривневих кредитів збільшувалися вже півтора року поспіль. У III кварталі кредити фізособам зросли на 6.9%, як і в попередньому кварталі. Водночас зростання обсягів кредитів бізнесу сповільнилося до 4.4% кв/кв.

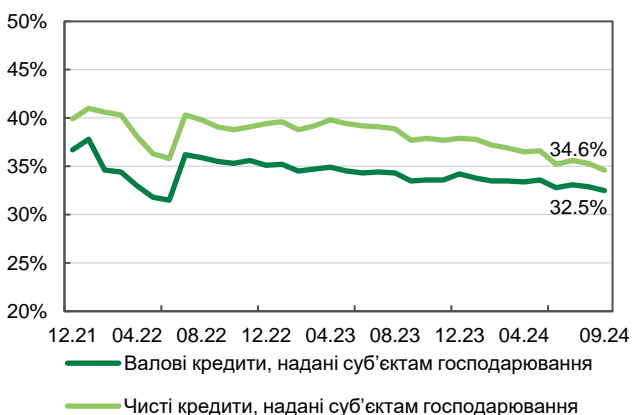
Графік 18. Структура чистих активів сектору за складовими



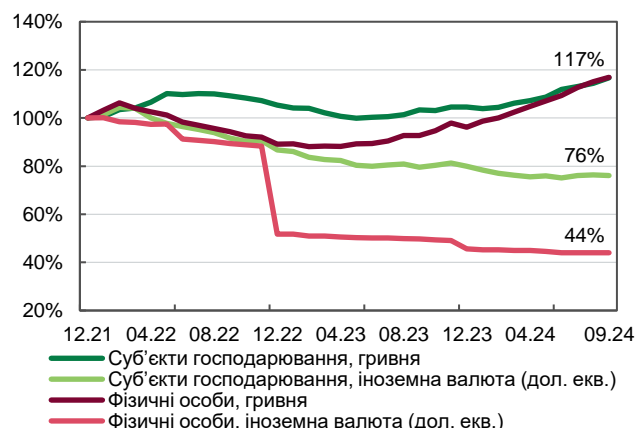
Скориговані на резерви за активними операціями банків. На кінець кварталу з урахуванням коригуючих проводок.

За III квартал доларизація чистих кредитів суб'єктам господарювання зменшилася на 0.6 в. п.

Графік 20. Частка валютних кредитів суб'єктам господарювання



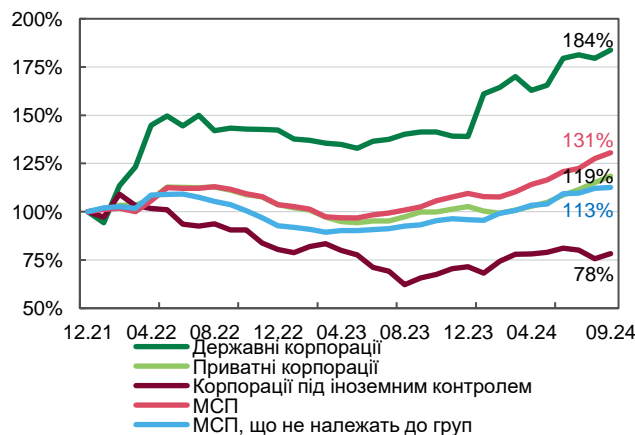
Графік 19. Валові кредити суб'єктам господарювання та фізичним особам, 2021 = 100%



У банках, платоспроможних станом на 1 жовтня 2024 року.

Позики приватним корпораціям та МСП у III кварталі надалі зросли – на 9.1% та 8.1% відповідно. Натомість обсяги позик іноземним корпораціям за квартал знизилися на 3.5%.

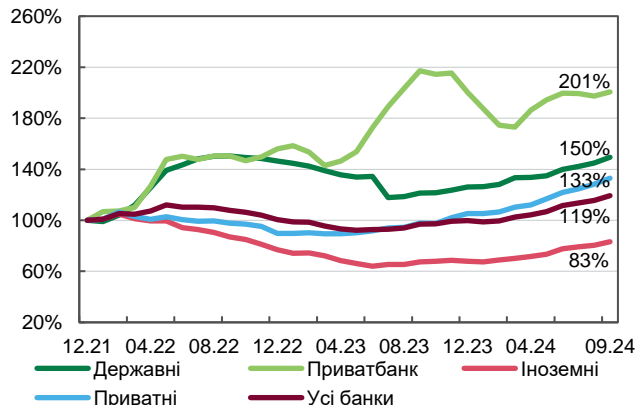
Графік 21. Чисті гривневі кредити нефінансовим корпораціям, 2021 = 100%



У банках, платоспроможних станом на 1 жовтня 2024 року. На кінець кварталу з урахуванням коригуючих проводок.

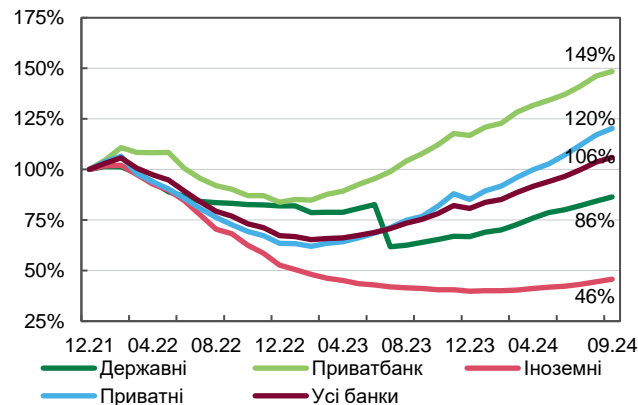
Упродовж III кварталу чисті гривневі кредити суб'єктам господарювання зросли на 6.9% (на 22.9% р/р). Тенденція зростання обсягів таких кредитів збереглася за всіма групами банків, найбільше в банків з приватним капіталом – 9.2% кв/кв та 36.1% р/р. Надалі прискорилися темпи зростання чистих гривневих кредитів фізособам, обсяги яких зросли на 9.7% кв/кв та на 40.7% р/р, переважно за рахунок банків з приватним капіталом та Приватбанку.

Графік 22. Чисті кредити суб'єктам господарювання в гривнях, 2021 = 100%



У банках, платоспроможних станом на 1 жовтня 2024 року.

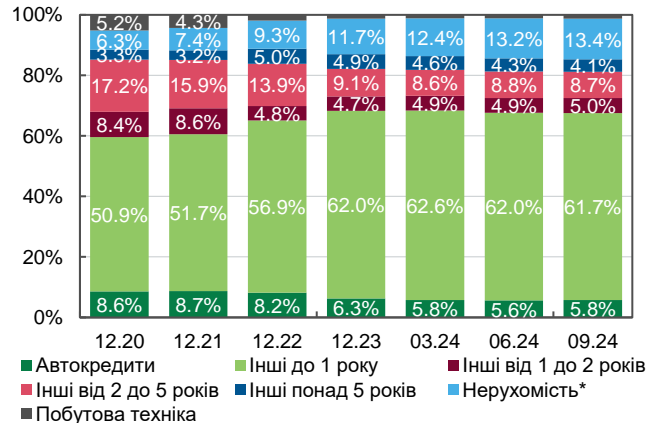
Графік 23. Чисті кредити фізичним особам у гривнях, 2021 = 100%



У банках, платоспроможних станом на 1 жовтня 2024 року.

Упродовж III кварталу в структурі роздрібних кредитів мінімально зросла частка позик на нерухомість та авто. Водночас частка нецільових позик, крім середньострокових, дещо скоротилася.

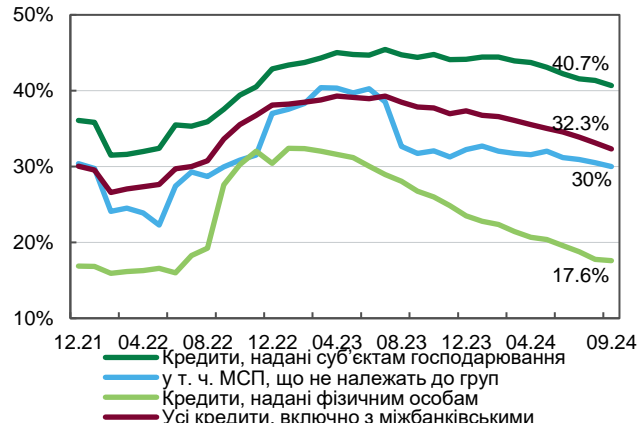
Графік 24. Структура чистих гривневих кредитів домашнім господарствам за цільовим призначенням



* На придбання, будівництво та реконструкцію нерухомості.

У III кварталі частка непрацюючих кредитів (NPL) скоротилася на 2.2 в. п. (на 5.5 в. п. за рік) до 32.3%. Скорочення частки NPL тривало близькими до минулого кварталу темпами: для бізнесу на 1.6 в. п., для фізосіб на 2.0 в. п. кв/кв відповідно.

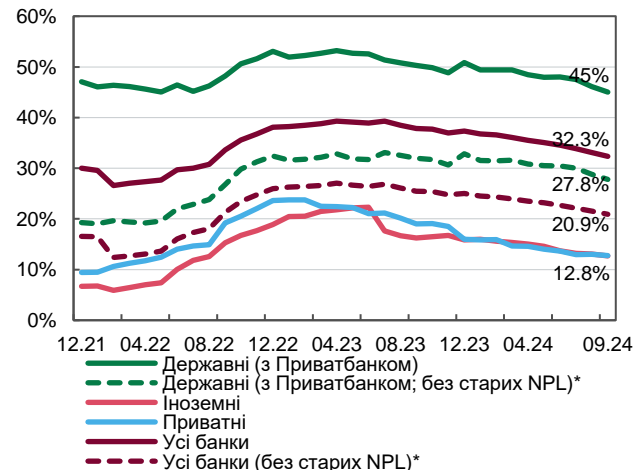
Графік 25. Частка непрацюючих кредитів у портфелях банків



Усі банки, включно з неплатоспроможними, без позабалансових зобов'язань. Фізичні особи, включно з фізичними особами-підприємцями.

Частка непрацюючих кредитів (NPL) упродовж III кварталу скорочувалася в усіх групах банків, найбільше у Приватбанку та інших державних банках: 3.6 в. п. та 2.5 в. п. відповідно. Активне нарощування банками обсягів нових кредитів та списання NPL (окрім приватних банків) залишається основним рушієм зменшення рівня NPL упродовж двох кварталів поспіль.

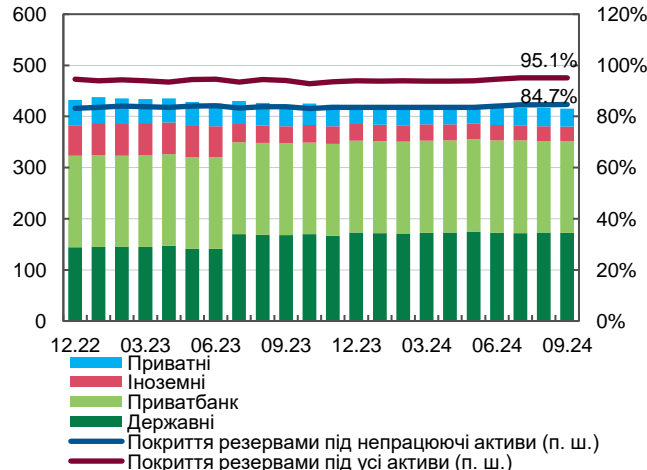
Графік 26. Частка непрацюючих кредитів у портфелях банків за групами



Включно з міжбанківськими кредитами, без позабалансових зобов'язань. Усі банки, включно з неплатоспроможними.

* Без урахування боргів еквласників Приватбанку та старих боргів, що виникли до кризи 2014–2016 років.

Графік 27. Обсяг непрацюючих активів (млрд грн) та рівень покриття резервами

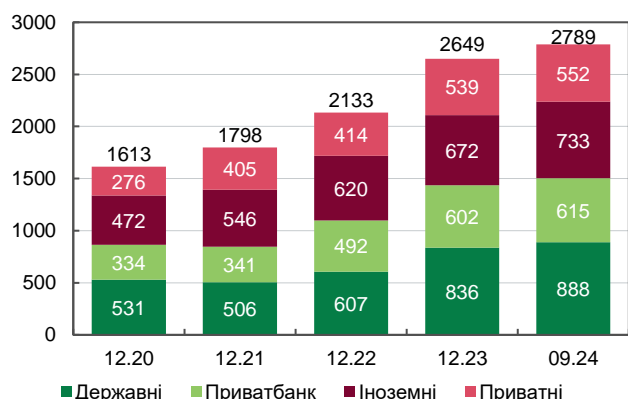


Включно з міжбанківськими кредитами, без позабалансових зобов'язань. Усі банки, включно з неплатоспроможними.

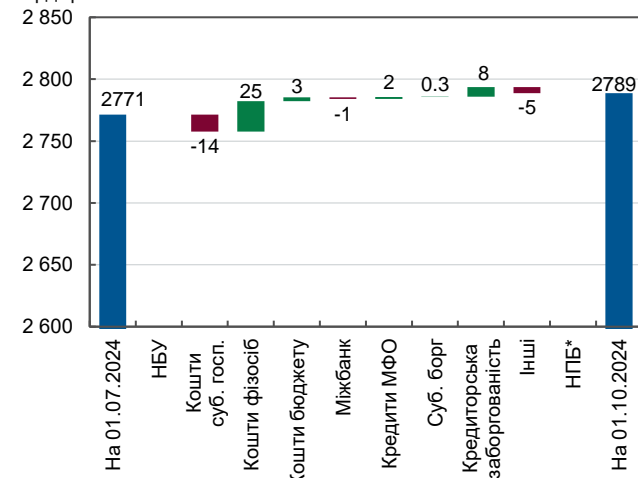
Фондування

Обсяги зобов'язань платоспроможних банків збільшилися на 0.6% за III квартал (+19.3% p/p) за рахунок зростання коштів фізичних осіб та кредиторської заборгованості. Зростали зобов'язання в усіх групах банків, окрім державних. Найбільше за квартал наростили зобов'язання приватні банки – на 1.7%.

Графік 28. Структура зобов'язань за групами банків, млрд грн



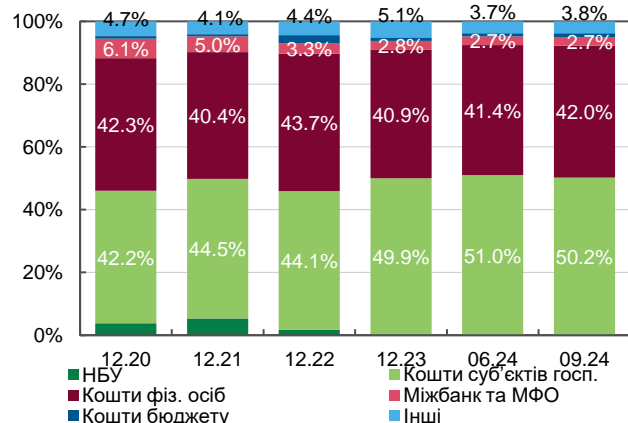
Графік 29. Зміна зобов'язань за складовими в III кварталі 2024 року, млрд грн



У банках, платоспроможних на кожну звітну дату.
* НПБ – неплатоспроможні банки.

Частка коштів клієнтів у структурі зобов'язань за квартал незначно знизилася – на 0.2 в. п. до 92.2%, передусім внаслідок зростання кредиторської заборгованості та зменшення коштів бізнесу.

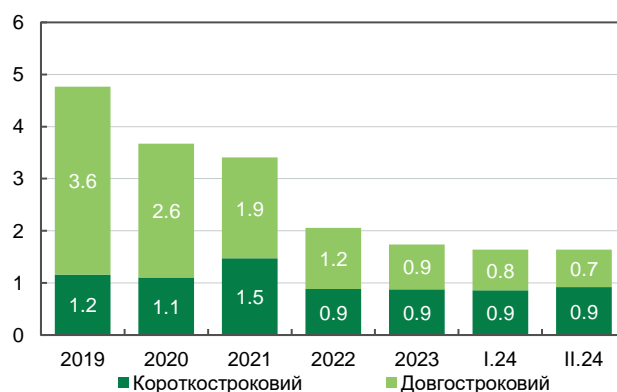
Графік 30. Структура зобов'язань банків*



* У тому числі ощадні сертифікати.

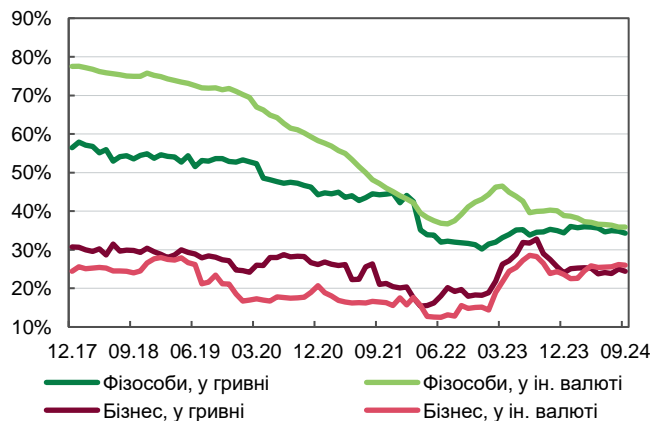
У II кварталі 2024 року валовий зовнішній борг зріс на 0.2% за квартал через незначне збільшення короткострокових записиень, у цілому залишившись на рівні близько 1.6 млрд дол. США.

Графік 31. Валовий зовнішній борг банків, млрд дол. США



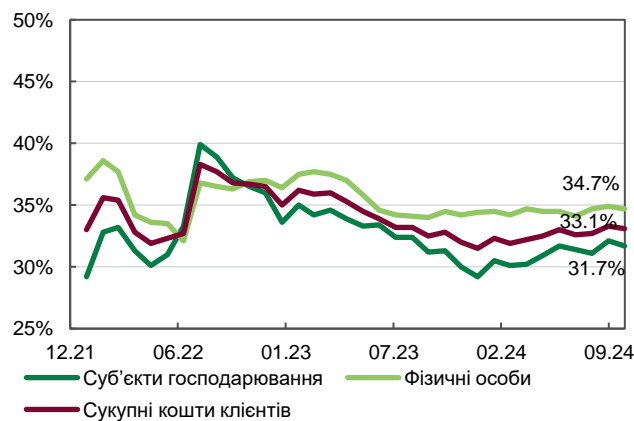
Частка гривневих строкових коштів фізосіб за квартал знизилася на 0.3 в. п. – до 34.3%. Частка гривневих депозитів бізнесу зростає на 0.3 в. п. – до 24.3%.

Графік 32. Частка строкових депозитів



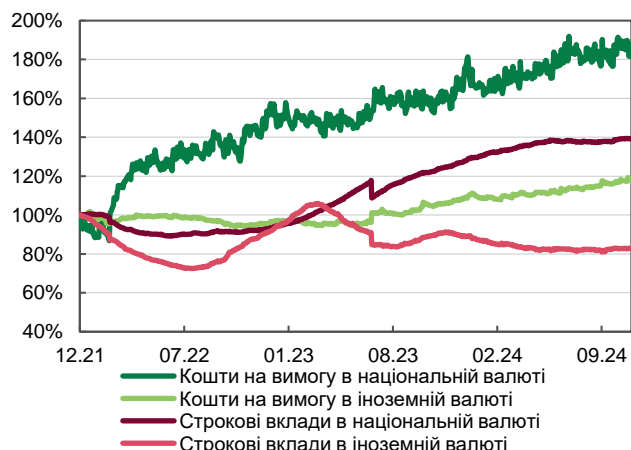
Рівень доларизації коштів клієнтів підвищився на 0.5 в. п. кв/кв, до 33.1%, насамперед через девальвацію гривні. Частка валютних коштів бізнесу зростає на 0.3 в. п. – до 31.7%.

Графік 33. Частка валютних депозитів



За III квартал обсяг коштів фізосіб у гривні збільшився на 1.2%, у валюті – на 2.3%. Поточні кошти в гривні зростали швидше за строкові: 1.6% порівняно з 0.4%.

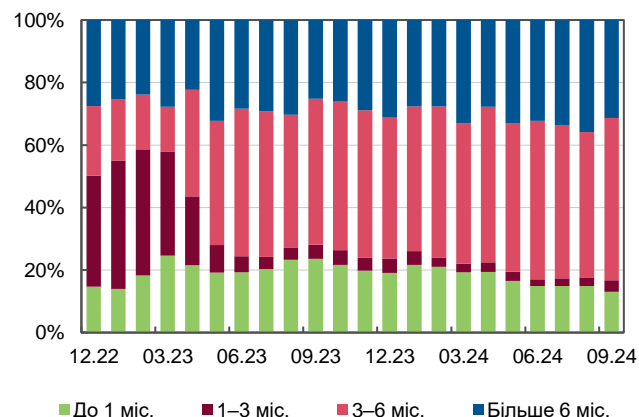
Графік 34. Кошти фізичних осіб, 2021 = 100%*



* Щоденні дані банків, платоспроможних станом на 1 жовтня 2024 року.

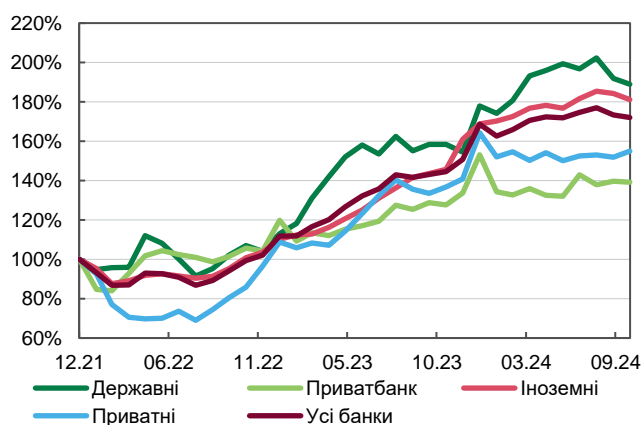
За квартал зросла частка депозитів від 3 до 6 міс. – на 1.3 в. п. до 52.0%. Частка депозитів понад 6 місяців знизилася на 1.0 в. п. та становить 31.3% від усіх нових вкладів. Загалом частка нових депозитів строком більше 3 міс. становить 83.3%.

Графік 35. Структура нових строкових депозитів домогосподарств



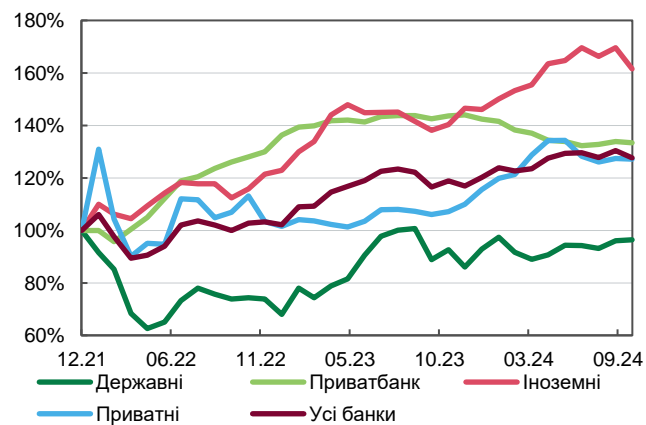
Гривневі кошти бізнесу за квартал знизилися на 1.4%. Скорочення відбулося в усіх групах банків окрім приватних, у яких зафіксовано зростання на 1.6%. Найбільше кошти бізнесу знижувалися в державних банків та Приватбанку – на 4.0% та 2.6% відповідно. Кошти в іноземних валютах знизилися на 1.5%, у тому числі через сплату дивідендів корпораціями, передусім – в іноземних банках, на 4.8% кв/кв. Водночас валютні кошти в державних банках та Приватбанку зросли на 2.3% та 0.8% відповідно.

Графік 36. Кошти суб'єктів господарювання в національній валюті за групами банків, 2021 = 100%



У банках, платоспроможних станом на 1 жовтня 2024 року.

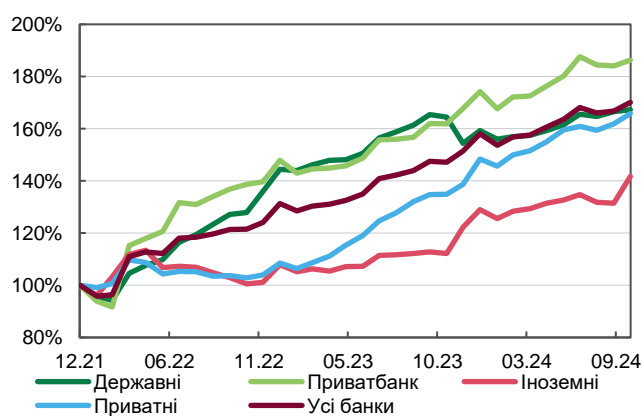
Графік 37. Кошти суб'єктів господарювання в іноземних валютах (в еквіваленті дол. США) за групами банків, 2021 = 100%



У банках, платоспроможних станом на 1 жовтня 2024 року.

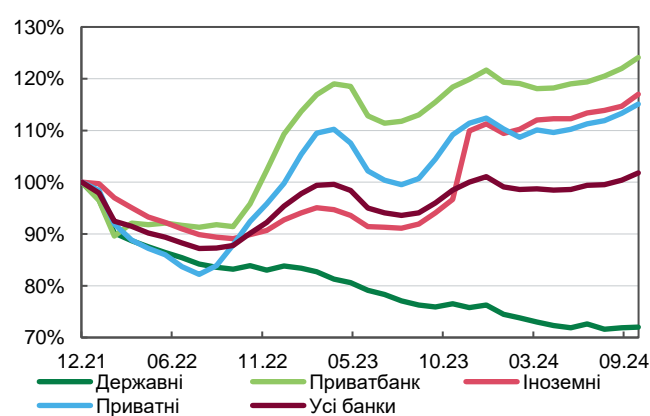
Припливи гривневих коштів населення в серпні та вересні цілком компенсували відпливи на початку кварталу. За квартал усі групи банків, крім Приватбанку, нарощували кошти фізичних осіб. Найбільше зросли кошти в іноземних та приватних банках – на 5.3% та 3.0% за квартал відповідно. Збільшувалися насамперед залишки на поточних рахунках. Кошти у валюті зросли на 2.3% (+6.0% p/p) також і за рахунок зростання коштів на поточних рахунках на 3.4% за квартал.

Графік 38. Кошти фізичних осіб у національній валюті за групами банків, 2021 = 100%



У банках, платоспроможних станом на 1 жовтня 2024 року.

Графік 39. Кошти фізичних осіб в іноземних валютах (в еквіваленті дол. США) за групами банків, 2021 = 100%

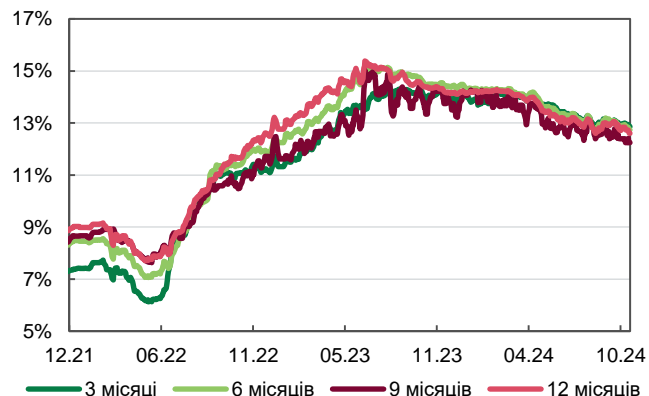


У банках, платоспроможних станом на 1 жовтня 2024 року.

Відсоткові ставки

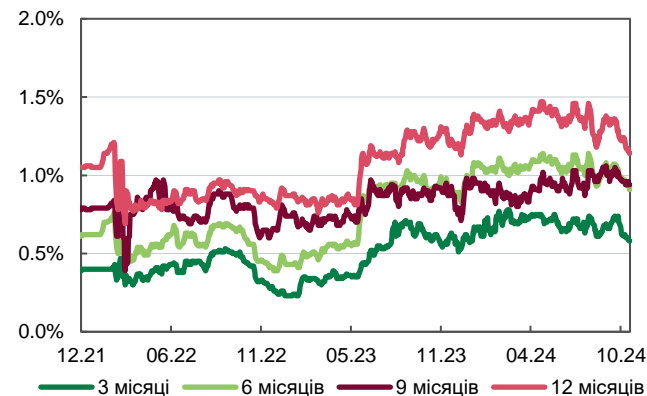
Вартість 12-місячних депозитів у гривнях за III квартал знизилася на 0.3 в. п. – до 12.9% річних. Спред між 3-місячними та 12-місячними депозитами вже понад рік залишається мізерним.

Графік 40. Український індекс ставок за депозитами фізичних осіб у гривнях, % річних



За даними агентства "Thomson Reuters", 5-денна ковзна середня.

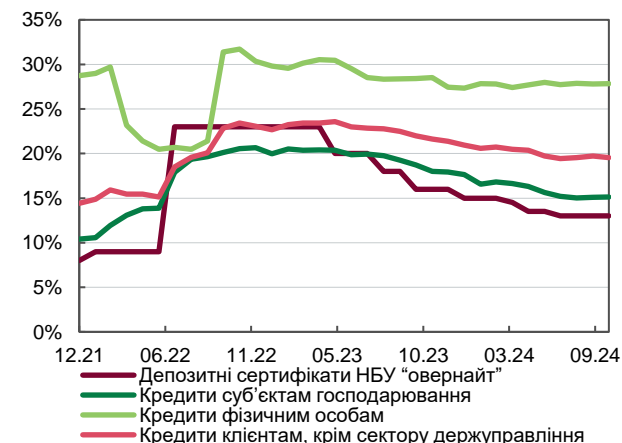
Графік 41. Український індекс ставок за депозитами фізичних осіб у доларах США, % річних



За даними агентства "Thomson Reuters", 5-денна ковзна середня.

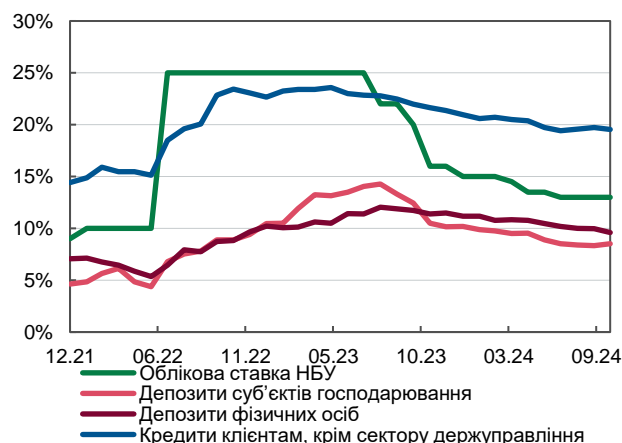
Ставки за новими гривневими кредитами стабілізувалися: для бізнесу знизилися на 0.1 в. п. до 15.1% річних, населенню – зросли на 0.1 в. п. до 27.8% річних. Ставки за новими депозитами фізичних осіб знизилися на 0.6 в. п. до 9.6% річних, суб'єктів господарювання – залишилися на рівні 8.5% річних.

Графік 42. Відсоткові ставки за новими кредитами* у гривнях та депозитними сертифікатами НБУ, % річних



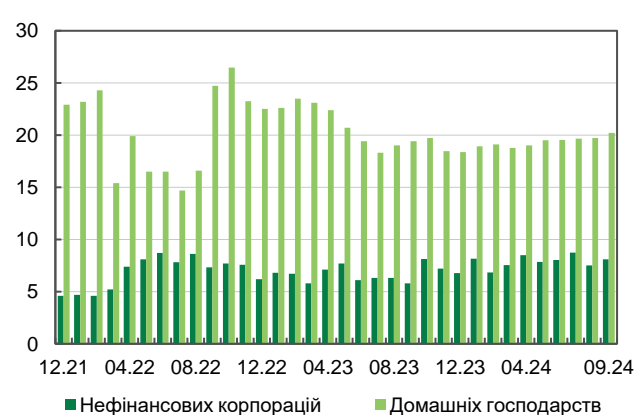
* Без пролонгації або інших змін кредитних умов.

Графік 43. Облікова ставка НБУ та вартість нових депозитів і кредитів у гривнях, % річних



Спред між ставками за новими кредитами та депозитами бізнесу у середньому за квартал залишався незмінним, у роздільному сегменті зріс до майже 20 в. п. Вартість зобов'язань знижувалася дещо швидше, ніж дохідність активів. Тож процентна маржа у вересні зросла до 7.6%.

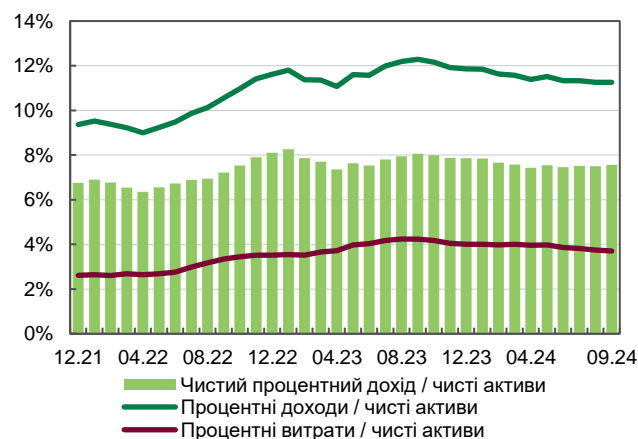
Графік 44. Спред між ставками за новими* кредитами і депозитами, в. п.



З урахуванням неплатоспроможних банків.

* До нових депозитів та кредитів належать обсяги за первинними договорами, укладеними у звітному періоді, та за додатковими договорами, за якими відбулася зміна суми або відсоткової ставки.

Графік 45. Процентна маржа банків*

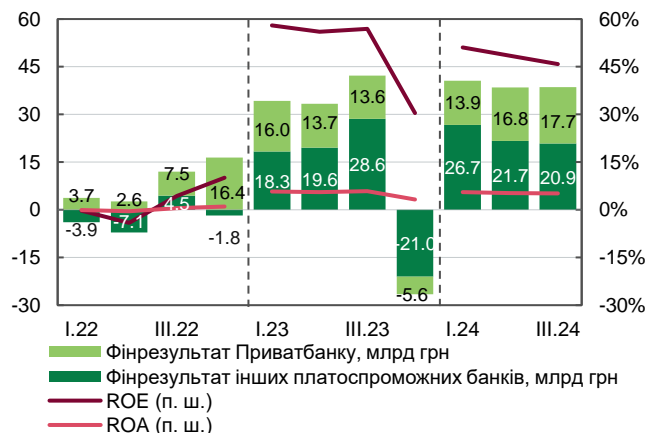


* Чистий процентний дохід до плинного середнього обсягу чистих активів за звітний місяць та два попередніх. З урахуванням неплатоспроможних банків.

Фінансові результати

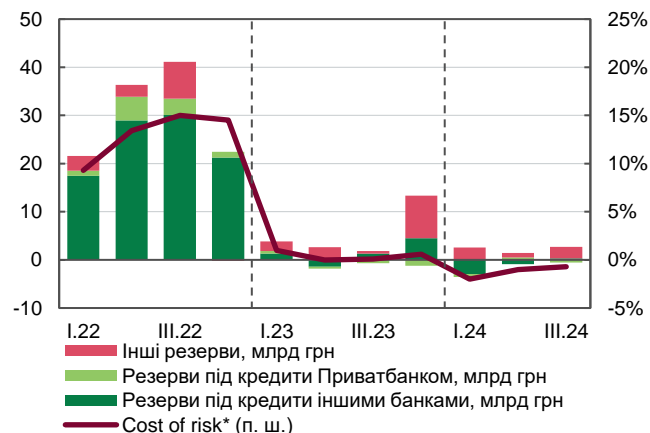
За III квартал сектор отримав 38.6 млрд грн прибутку, що на 8.6% менше, ніж у відповідному кварталі 2023 року. Понад 45% прибутку сформував Приватбанк.

Графік 46. Фінансовий результат, рентабельність капіталу та активів банків



За квартал банки розформували 0.5 млрд грн резервів під кредити (-0.1% кредитного портфеля), проте доформували 1.3 млрд грн резервів під ОВДП та інші ризики.

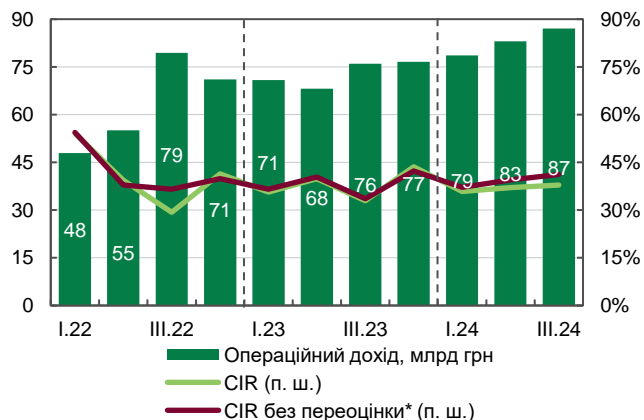
Графік 47. Квартальні відрахування в резерви



* Приведені до річних значень відрахування в резерви під кредити з початку року до чистого кредитного портфеля.

Операційна ефективність сектору третій рік поспіль є високою. CIR у III кварталі становив 37.9% порівняно з 37.1% у попередньому.

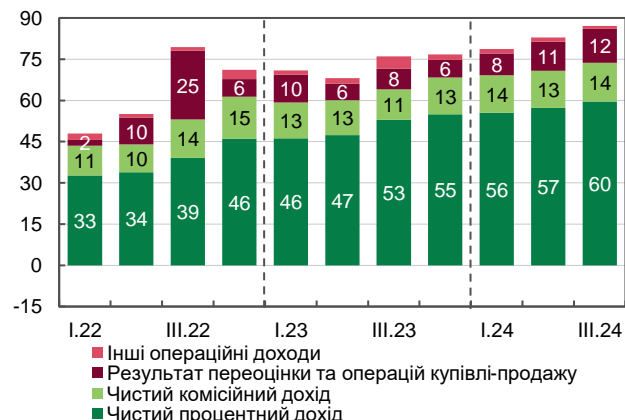
Графік 48. Операційні доходи та операційна ефективність банків



* CIR (Cost-to-Income Ratio) – відношення операційних витрат до операційних доходів.

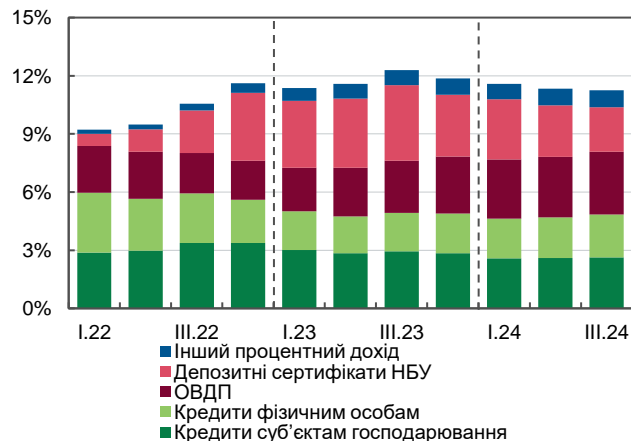
Чистий процентний дохід за квартал зріс на 12.7% р/р, чистий комісійний дохід – на 25.6% р/р.

Графік 49. Складові операційного доходу банків за період, млрд грн

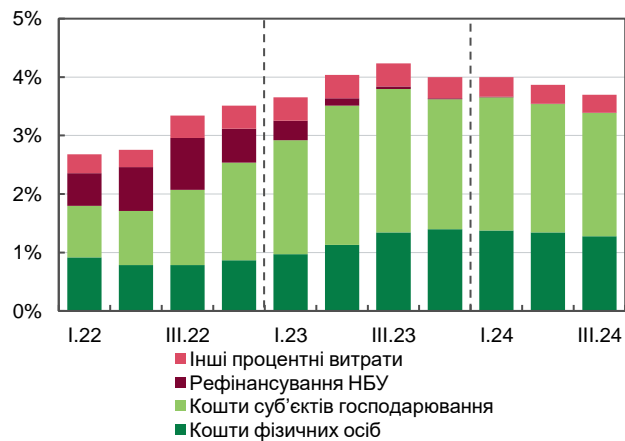


Тривало скорочення дохідності депозитних сертифікатів НБУ через зниження ставки за тримісячними інструментами. Несуттєво збільшилася дохідність ОВДП та кредитів фізичним особам. Вартість зобов'язань повільно знижувалась як у корпоративному, так і в роздрібному сегментах.

Графік 50. Співвідношення складових процентних доходів і чистих активів



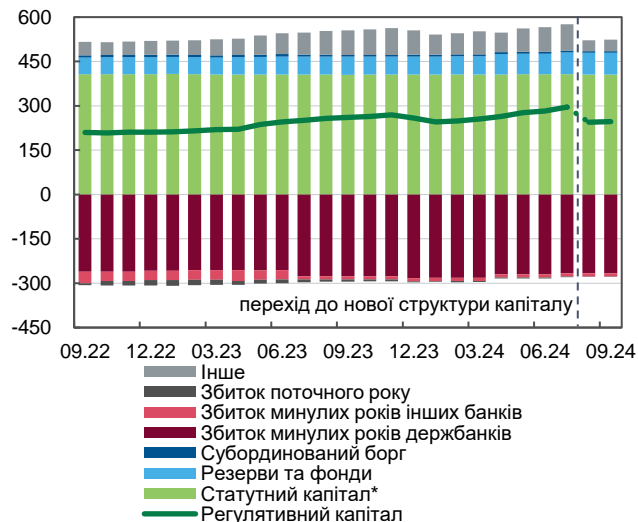
Графік 51. Співвідношення складових процентних витрат і чистих активів



Капітал

У III кварталі банки перейшли до розрахунку регулятивного капіталу за європейськими стандартами. За квартал регулятивний капітал скоротився на 12.9%, а середня достатність регулятивного капіталу у секторі – до 16.2%. Натомість можливість урахування прибутку в основному капіталі 1 рівня підвищило його значення. Достатність капіталу 1 рівня на кінець кварталу становила 15.7%.

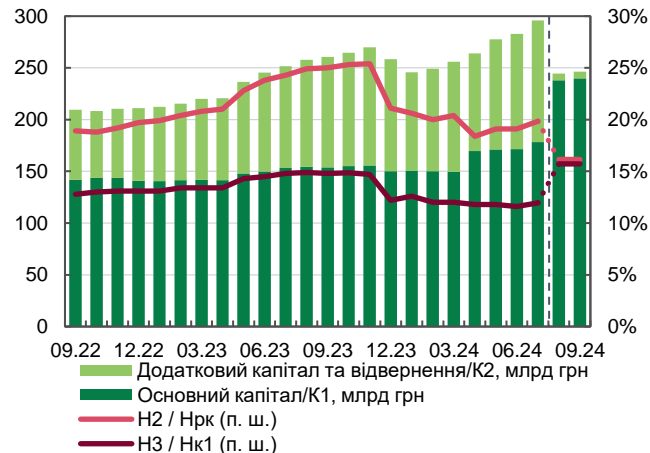
Графік 52. Структура регулятивного капіталу банків, млрд грн



З 5 серпня 2024 року відбувся перехід до нової структури та нормативів капіталу.

* Зареєстрований та незареєстрований статутний капітал.

Графік 53. Регулятивний капітал (ПК) та норматив адекватності PK / Нрк

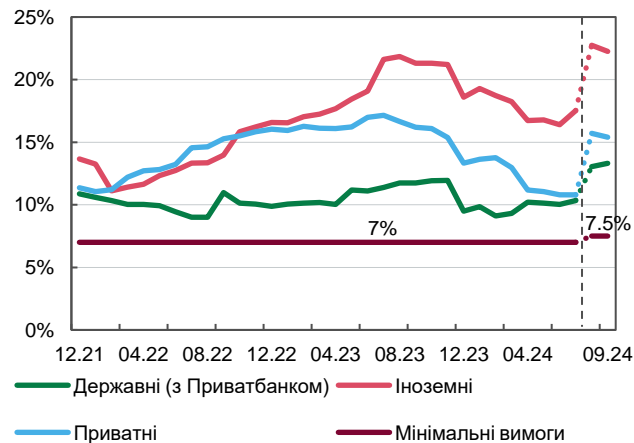


З 1 січня 2024 року під час розрахунку достатності капіталу враховується 100% розміру операційного ризику. З 5 серпня 2024 року відбувся перехід до нової структури та нормативів капіталу.

К1 – капітал 1 рівня, К2 – капітал 2 рівня, Нрк – норматив регулятивного капіталу, Нк1 – норматив капіталу 1 рівня.

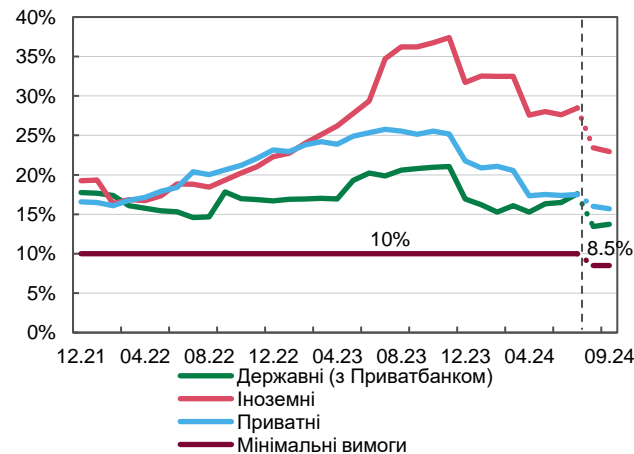
Адекватність капіталу 1 рівня та регулятивного капіталу зберігалися найнижчими в державних банків, найвищими – в іноземних. Середні значення в усіх групах були вищими за мінімальні вимоги.

Графік 54. Норматив адекватності основного капіталу / капіталу 1 рівня за групами банків



З 1 січня 2024 року під час розрахунку достатності капіталу враховується 100% розміру операційного ризику. З 1 травня 2024 року розрахунок оновлено за даними актуальної звітності. З 5 серпня 2024 року відбувся перехід до нової структури та нормативів капіталу.

Графік 55. Норматив достатності регулятивного капіталу за групами банків



З 5 серпня 2024 року відбувся перехід до нової структури та нормативів капіталу.

Таблиця 2. Основні показники банківського сектору України¹

	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	I.24	II.24	III.24
Кількість діючих банків	82	77	75	73	71	67	63	63	62	62
Загальні балансові показники (млрд грн) / General balance sheet indicators (UAH billion)²										
Загальні активи	1 840	1 911	1 982	2 206	2 358	2 717	3 311	3 351	3 491	3 547
у т.ч. в іноземній валюті	755	779	718	746	679	820	923	946	991	1 023
Чисті активи	1 334	1 360	1 493	1 823	2 053	2 352	2 945	2 986	3 126	3 181
у т.ч. в іноземній валюті	507	495	492	585	583	731	830	853	896	927
Валові кредити суб'єктам господарювання ³	864	919	822	749	796	801	784	788	820	852
у т.ч. в іноземній валюті	423	460	381	332	292	281	268	264	269	277
Чисті кредити суб'єктам господарювання ³	451	472	415	432	540	529	511	516	547	579
Валові кредити МСП	443	445	432	451	468	455	483	483	501	521
у т.ч. в іноземній валюті	184	180	159	162	127	100	114	110	111	115
Чисті кредити МСП	335	339	205	232	263	246	268	267	286	306
у т.ч. в іноземній валюті	110	102	89	101	87	70	80	76	75	79
Чисті кредити МСБ, що не належать до груп ⁷	-	-	62	63	71	61	63	67	73	74
у т.ч. в іноземній валюті	-	-	22	24	18	15	13	14	14	13
Валові кредити фізичним особам	171	197	207	200	243	210	223	236	252	268
у т.ч. в іноземній валюті	68	61	38	31	21	13	12	12	12	13
Чисті кредити фізичним особам	92	114	143	149	200	134	160	175	190	209
Кошти суб'єктів господарювання ³	427	430	525	681	800	943	1 322	1 356	1 413	1 400
у т.ч. в іноземній валюті	163	150	191	233	233	317	386	409	444	444
Кошти фізичних осіб ⁴	478	508	552	682	727	933	1 084	1 085	1 147	1 172
у т.ч. в іноземній валюті	244	241	238	285	270	340	373	376	392	407
Зміна (р/р, %) / Change (yoy, %)										
Загальні активи	5.9%	3.8%	3.7%	11.3%	6.9%	15.2%	21.9%	19.9%	19.4%	18.0%
Чисті активи	6.2%	1.9%	9.8%	22.1%	12.6%	14.5%	25.2%	23.0%	22.0%	20.1%
Валові кредити суб'єктам господарювання ³	2.0%	6.3%	-10.6%	-8.8%	6.2%	0.7%	-2.2%	1.9%	8.8%	11.3%
Валові кредити фізичним особам	8.5%	15.3%	5.0%	-3.5%	21.6%	-13.5%	6.0%	14.6%	20.7%	24.5%
Кошти суб'єктів господарювання ³	3.4%	0.8%	22.1%	29.7%	17.4%	17.9%	40.2%	32.3%	24.4%	21.2%
Кошти фізичних осіб ⁴	9.4%	6.3%	8.6%	23.5%	6.6%	28.4%	16.1%	14.8%	18.4%	16.7%
Рівень проникнення / Penetration⁵ (%)										
Валові кредити суб'єктам госп. ³ / ВВП	29.0%	25.8%	20.7%	17.7%	14.6%	15.3%	12.0%	11.6%	11.7%	11.6%
Чисті кредити суб'єктам госп. ³ / ВВП	15.1%	13.3%	10.4%	10.2%	9.9%	10.1%	7.8%	7.6%	7.8%	7.9%
Валові кредити фізичним особам/ ВВП	5.7%	5.5%	5.2%	4.7%	4.5%	4.0%	3.4%	3.5%	3.6%	3.7%
Чисті кредити фізичним особам/ ВВП	3.1%	3.2%	3.6%	3.5%	3.7%	2.6%	2.4%	2.6%	2.7%	2.8%
Кошти суб'єктів господарювання ³ / ВВП	14.3%	12.1%	13.2%	16.1%	14.7%	18.0%	20.2%	20.0%	20.1%	19.1%
Кошти фізичних осіб/ ВВП	16.0%	14.3%	13.9%	16.2%	13.3%	17.8%	16.6%	16.0%	16.3%	16.0%
Фінансові результати / Profit or Loss⁶ (млрд грн) / (UAH billion)										
Чисті процентні доходи	53.0	73.0	78.9	84.8	117.6	151.7	201.4	55.6	57.3	59.7
Чисті комісійні доходи	27.5	37.8	44.0	46.5	58.0	50.2	50.0	13.6	13.5	14.0
Відрахування в резерви	49.2	23.8	10.7	31.0	3.4	121.2	17.8	-1.0	0.6	2.2
Чистий прибуток/збиток	-26.5	22.3	58.4	39.7	77.4	21.9	82.8	40.0	39.0	38.6
Довідково: / Memo items:										
гривень/долар США (середнє за період)	26.60	27.20	25.85	26.96	27.29	32.34	36.57	38.17	39.85	41.14
гривень/долар США (на кінець періоду)	28.07	27.69	23.69	28.27	27.28	36.57	37.98	39.22	40.54	41.17
гривень/євро (середнє за період)	30.00	32.14	28.95	30.79	32.31	33.98	39.56	41.46	42.91	45.18
гривень/євро (на кінець періоду)	33.50	31.71	26.42	34.74	30.92	38.95	42.21	42.37	43.35	45.95

¹ За платоспроможними банками на кожну звітну дату.

² З нарахованими доходами / витратами.

³ Включно з небанківськими фінансовими установами.

⁴ Включно з ощадними сертифікатами.

⁵ ВВП у 2014–2023 роках без урахування тимчасово окупованої території Автономної Республіки Крим, м. Севастополя, окупованих територій у Донецькій та Луганській областях, інших окупованих територій; дані за 2024 рік – використано оцінки ВВП з Інфляційного звіту за жовтень 2024 року.

⁶ З урахуванням коригуючих проводок.

⁷ За належністю до груп юридичних осіб під спільним контролем або груп пов'язаних контрагентів (відповідно до постанов Правління Національного банку України № 351 від 30.06.2016, зі змінами, та № 368 від 28.08.2001, зі змінами).

Примітки.

Джерело інформації – Національний банк України, якщо не зазначено інше. Дані за 2022–2023 роки та I–III квартали 2024 року наведено з урахуванням коригуючих проводок (крім даних одного-двох невеликих банків, які не подали балансових даних із коригуючими проводками, залежно від дати).

Якщо не зазначено інше, то АТ “Сенс Банк” розглядається як частина групи банків з державним капіталом з III кварталу 2023 року, АТ “Перший Інвестиційний Банк” – з березня 2024 року, АТ “Мотор-Банк” – з вересня 2024 року.

До вибірки належать платоспроможні станом на кожну звітну дату банки, якщо не зазначено інше.

У вибірці банків, платоспроможних станом на останню звітну дату, зазначені банки, приєднані за спрощеною процедурою до інших банків.

Групи банків сформовано згідно з рішенням Комітету з питань нагляду та регулювання діяльності банків, оверсайту платіжної інфраструктури.

Державні банки – банки з участю держави Україна в капіталі, за винятком Приватбанку, якщо не зазначено інше.

Іноземні банки – банки, контрольні пакети акцій яких належать іноземним банкам або іноземним фінансово-банківським групам.

Приватні банки – банки, власниками істотної участі в яких є виключно резиденти України.

Дані наведено з урахуванням нарахованих відсотків на кінець періоду (місяць, квартал, рік), якщо не зазначено інше.

Валові кредити – кредити, не скориговані на резерви за активними операціями банків.

Дані за кредитами та коштами суб’єктів господарювання включають дані небанківських фінансових установ.

Кошти фізичних осіб включають ощадні сертифікати, якщо не зазначено інше.

Сума компонентів може не збігатися з підсумковою сумою в результаті округлення даних.

Скорочення та аббревіатури:

ВВП	Валовий внутрішній продукт
ДС НБУ	Депозитні сертифікати Національного банку України
МСП	Малі та середні підприємства (залежно від кількості працюючих та доходів від будь-якої діяльності за рік з урахуванням вимог статті 55 Господарського кодексу України)
МФО	Міжнародна фінансова організація
НБУ	Національний банк України
ОВДП	Облігації внутрішньої державної позики та боргові цінні папери, що рефінансуються НБУ, які обліковуються за: 1) справедливою вартістю через прибутки / збитки, 2) справедливою вартістю через інший сукупний дохід, 3) амортизованою собівартістю
CIR	Cost-to-Income Ratio: співвідношення операційних витрат і операційних доходів
NPL	Непрацюючі кредити
ROE	Return on equity: рентабельність власного капіталу
UIRD	Ukrainian Index of Retail Deposit Rates: Український індекс ставок за депозитами фізичних осіб
в. п.	Відсотковий пункт
грн	Гривня
дол., долар, дол. США	Долар Сполучених Штатів Америки
екв.	Еквівалент
кв.	Квартал
міс.	Місяць
тис.	Тисяча
млн	Мільйон
млрд	Мільярд
трлн	Трильйон
од.	Одиниця(i)
п. ш.	Права шкала
р/р	До аналогічної дати / періоду попереднього року
кв/кв	До попереднього кварталу
м/м	До попереднього місяця